

Összefoglaló a 2007-es felsőoktatási törvénymódosításokról

Az európai felsőoktatás versenyképességének javítására Magyarország is csatlakozott az úgynevezett bolognai nyilatkozathoz és a lisszaboni stratégia oktatásról szóló részéhez. Ennek megvalósítását, valamint a magyar felsőoktatás színvonalának emelését és védelmét célozza a 2007-es törvénymódosítás. Céljai: az állami finanszírozás kiszámíthatóvá tétele, a minőség biztosítása, a hallgatói juttatások rendszerének újragondolása, a kutatás-fejlesztés bővítése.

Az egyik legfontosabb változás az lesz, hogy a képzési hozzájárulás (tandíj) alóli mentességi kör bővül. Nem kell tandíjat fizetniük a kismamáknak, vagyis a terhességi-gyermekágyi segélyben, a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy gyermekgondozási díjban részesülőknek.

A törvénymódosítás a felsőoktatás állami támogatását az idei 214 milliárd forintról 2010-re 241 milliárdra növeli. Ez a fix, három évre előre biztosított főszám tervezhetőbbé, kiszámíthatóbbá teszi a finanszírozást. Lényeges változás az is, hogy ehhez a támogatáshoz az egyetemek és főiskolák ezentúl egy három évre szóló finanszírozási megállapodás alapján juthatnak hozzá, ahol az intézmény teljesítmény-mutatói jelentősen latba esnek. Vagyis az az intézmény, amelyik színvonalasabb oktatást nyújt, több támogatást kaphat, amelyik pedig rosszabbul teljesít, kevesebbet (ez nem érinti a képzési normatívát, annak elosztása változatlan marad).

Szintén a képzés színvonalát növeli az a módosítás, mely szerint 2010-től (tehát három év türelmi idő után) megszűnik az „intercity-professzorok” néven emlegetett gyakorlat, vagyis egy oktatót attól kezdve kizárólag egy intézményben lehet akkreditálni. Változik a vezetői megbízások korhatára is: az ezután kinevezett egyetemi, főiskolai vezetők továbbra is csak 65 éves korukig tölthetik be posztjukat, de amennyiben a vezetői megbízás időtartama túlnyúlik a 65 éves korhatáron, akkor a szenátus kétharmados döntésével ez kitolódhat 69 éves korig.

A kutatás-fejlesztést ösztönzi az a módosítás, amely lehetővé teszi, hogy a felsőoktatási intézmények ezentúl saját vállalkozást alapíthassanak, és így gazdasági társasági formában hasznosítsák a kutatóik által létrehozott szellemi terméket. A kutatómunkát végzők mozgásterét bővíti az a módosítás, amely az eddig csak az oktatókra érvényes alkotói szabadságot kiterjeszti a kutatókra is. A kutatók ezentúl nem lesznek „röghöz kötve”: munkaköri feladatokon túl szerződéses megbízással máshol is vállalhatnak kutatói munkát és részükre is biztosítható hét évenkénti egy éves alkotói szabadság.

Lényeges változás az is, hogy a felsőoktatási intézmények ezentúl a felvételizőknek előírhatják az emelt szintű érettségít, de csakis akkor, ha erről a középiskolásokat a felvételi előtt két évvel értesítik. Emelt szintű érettségít természetesen ezután is csak a kormányrendeletben meghatározott tantárgyakból lehet elvárni.

Az intézményhálózat átalakítását segítik azok a szabályok, amelyek az intézmények egyesülésekor pontosítják az előkészítő bizottság munkáját, lehetővé teszik az ideiglenes szenátus, továbbá a rektor megválasztását.

Végül a 2007-es felsőoktatási törvénymódosítás lehetőséget ad az „elektronikus leckekönyv” használatára a hagyományos, papíralapú leckekönyv mellett.